

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

**Cu titlu de manuscris
C.Z.U. 378 (043.2)**

PASCARU-GONCEAR VALERIA

**FUNDAMENTE TEORETICE ȘI METODOLOGICE ALE
FORMĂRII COMPETENȚEI DE CONSILIERE
PSIHOPEDAGOGICĂ LA STUDENȚI**

SPECIALITATEA 533.01 – PEDAGOGIE UNIVERSITARĂ

Autoreferatul tezei de doctor în pedagogie

Chișinău, 2015

**Teza a fost elaborată în cadrul Catedrei Științe ale Educației,
Universitatea de Stat din Moldova.**

Conducător științific:

Șevciuc Maia, conferențiar universitar, doctor în pedagogie

Referenți oficiali:

1. **Cuznețov Larisa**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar
2. **Tolstaia Svetlana**, doctor în psihologie, conferențiar universitar

Componența consiliului științific specializat:

1. **Guțu Vladimir**, președinte, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar
2. **Goraș-Postică Viorica**, secretar științific, doctor habilitat în pedagogie, conferențiar universitar
3. **Bodrug-Lungu Valentina**, doctor habilitat în pedagogie, conferențiar universitar
4. **Calaraș Carolina**, doctor în pedagogie, conferențiar universitar
5. **Paniș Aliona**, doctor în pedagogie, conferențiar universitar

Susținerea va avea loc la 25 august, 2015, ora 11.00, sala 28/bl.I, în ședința Consiliului Științific Specializat D 30 533.01-02, din cadrul Universității de Stat din Moldova, str. M. Kogălniceanu 65, bloc. 1, sala 28, Chișinău, MD 2009.

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la Biblioteca Științifică a Universității de Stat din Moldova și la pagina web a C.N.A.A. (www.cnaa.md).

Autoreferatul a fost expediat la 23 iulie, 2015

Secretar științific al Consiliului științific specializat,
Goraș-Postică Viorica, doctor habilitat în pedagogie,
conferențiar universitar

Conducător științific,
Șevciuc Maia, doctor în pedagogie,
conferențiar universitar

Autor
Pascaru-Goncear Valeria

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. Pe fundalul unei perioade în care au loc schimbări majore de politică educațională, perioade în care oferta școlii satisface parțial cerințele societății, consilierea psihopedagogică devine necesară de a fi introdusă și promovată în instituțiile preuniversitare de învățământ. Complexitatea vieții și cea a relațiilor interpersonale în actul educațional cere de la cadrul didactic competență de consiliere psihopedagogică. Ea asigură promovarea unei culturi a comunicării, a toleranței prin cunoașterea reciprocă, realizarea unei dezvoltări multilaterale și promovarea spiritului de acceptare a diversității ca element esențial al unei societăți prospere și democratice.

Realizarea consilierii psihopedagogice în instituțiile de învățământ secundar general este generată de angajamentul Ministerului Educației față de Integrarea în Uniunea Europeană, ca element esențial în restructurarea sistemului educațional. În acest context, lipsa competenței de consiliere psihopedagogică la cadrele didactice conduce la insuficiența și chiar ineficiența activităților de consiliere psihopedagogică în instituțiile de învățământ. Actualitatea dezvoltării competenței de consiliere psihopedagogică rezidă din necesitatea formării cadrelor didactice în conformitate cu schimbările sociale, politice și economice, iar competența de consiliere psihopedagogică completează registrul competențelor de specialitate ale profesorului.

Astfel, se delimitează un subiect de o importanță majoră cu cele mai aplicate consecințe care vizează formarea competenței de consiliere psihopedagogică.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Concepția și domeniul consilierii psihopedagogice se află în proces de dezvoltare atât în Republica Moldova, cât și în alte state.

Problema consilierii, în general, este reflectată aspectual în cercetările mai multor savanți din domeniul psihologiei, pedagogiei, filosofiei, sociologiei. Atestăm unele analize ale specificului consilierii psihologice în lucrările promotorilor psihologiei: A. Adler, A. Bandura, A. Beck, A. Ellis, H. Eysenck, S. Freud, W. Glasser, J. Watson, B. Skinner, J. Wolpe, C. Rogers, A. Maslow, F. Perls, R. May, V. Frankl, L. Vigotsky, J. Piaget, W. Michel, Ю. Алешина, О.М. Зайченко, А. Карабанова, Р. Кочунас, Р.С. Немов, М.Н. Певзнер, care în teoriile sale au fundamentat abordările psihologice și pedagogice ale consilierii.

În România, o contribuție deosebită în dezvoltarea acestui domeniu au adus: A. Băban, V. Cojocaru, I. Dafinoiu, E. Dumitru-Tiron, I. Al. Dumitru, G. Dumitru, I. Holdevici, M. Jigău, L. Jipa, P. Lisievici, M. Moraru, G. Tomșa, C. Zdrehusi prin cercetările lor privind aspectul praxiologic al consilierii psihologice și al consilierii psihopedagogice.

În Republica Moldova problema ce ține de consilierea psihopedagogică este abordată tangențial de către cercetători din diverse domenii. Printre cele mai esențiale teoretizări din cadrul științelor educației menționăm lucrările autorilor V. Bodrug-Lungu, L. Cuznețov privind consilierea familiei; T. Barbaroș, C. Calaraș, O. Dandara, C. Platon, N. Silistraru, privind consilierea școlară și vocațională; A. Bolboceanu, N. Bucun, privind asistența psihologică în educație.

Apreciind importanța teoretică și aplicativă a cercetărilor realizate, putem menționa, totuși, că anumite aspecte ale problemei rămân încă puțin cercetate. Ne referim îndeosebi la deschiderea spre fundamentarea pedagogică a conceptului de competență de consiliere psihopedagogică, constituind una dintre problemele esențiale ale investigației noastre. Astfel, **problema cercetării** se conturează prin valorificarea insuficientă în știința pedagogică a conceptului de competență de consiliere psihopedagogică și formarea acesteia la cadrele didactice în scopul eficientizării procesului educațional.

Scopul cercetării constă în determinarea reperelor teoretice și metodologice ale formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți.

Obiectivele cercetării:

- Analiza evoluției conceptului de consiliere psihopedagogică;
- Stabilirea fundamentelor epistemologice ale consilierii psihopedagogice;
- Identificarea aspectelor definitorii ale competenței de consiliere psihopedagogică;
- Determinarea criteriilor, indicatorilor și a nivelului de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți;
- Fundamentarea și elaborarea Modelului pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți, axat pe dimensiunea teoretică și metodologică;
- Validarea experimentală a metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți;
- Sistematizarea, analiza și interpretarea rezultatelor cercetării.

Metodologia cercetării științifice include *metode teoretice*: documentarea științifică, analiza comparativă, generalizarea, sistematizarea; *metode empirice*: chestionarea, observația, experimentul pedagogic; *metode statistico-matematice* de prelucrare a datelor.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării este obiectivată de: actualizarea și extinderea prin dimensiunea multidisciplinară a conceptului de consiliere psihopedagogică care reprezintă un demers educațional-formativ de dezvoltare a personalității prin valorificarea disponibilităților acesteia; fundamentarea teoretică a particularităților competenței de consiliere

psihopedagogică; elaborarea Modelului pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenții pedagogi, structurat pe dimensiunea teoretică și metodologică.

Problema științifică soluționată în cercetare constă în elaborarea reperelor teoretice și metodologice de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți incluse în Modelul pedagogic, care au contribuit la eficientizarea pregătirii profesionale inițiale a studenților în domeniul educațional, manifestându-se ca factor de asigurare a calității serviciilor educaționale realizate în instituțiile de învățământ.

Semnificația teoretică a cercetării. Cercetarea realizată ne-a permis să demonstrăm complexitatea fenomenului consilierii psihopedagogice; să deducem principiile intenționalității, multidimensionalității, eclectismului și aplicabilității, care au stat la baza elaborării Modelului pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică (CCP) la studenți; să demonstrăm că Modelul pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică este funcțional în procesul formării profesionale inițiale a viitorilor pedagogi, prin valorificarea complementarității activităților didactice și activităților de autoformare.

Valoarea aplicativă a cercetării. Modelul pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică reprezintă un demers validat prin experiment, fiind util pentru eficientizarea activităților instructiv-educative din instituțiile de învățământ și a relației pedagogice profesor-elev. Rezultatele cercetării pot fi de real folos cadrelor didactice, psihopedagogilor, psihologilor școlari din instituțiile de învățământ secundar-general. Recomandările practice pot fi valorificate în formarea inițială și continuă a cadrelor didactice.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere

1. Consilierea psihopedagogică reprezintă un concept teoretic determinat socio- și psihocentric, dar și un demers educațional-formativ ce vizează un ansamblu de acțiuni opționale și consultative, orientate spre prevenirea și depășirea problemelor emoționale, cognitive și comportamentale, dezvoltarea personală prin valorificarea potențialului și disponibilităților proprii.
2. Competența de consiliere psihopedagogică a studenților, structurată bidimensional – dimensiunea pedagogică și dimensiunea psihologică – este una complexă și integrează cunoștințele, abilitățile și atitudinile într-un ansamblu de manifestări comportamentale, se dezvoltă gradual prin modificarea situațiilor educaționale raportate la contexte reale.
3. Modelul pedagogic al formării competenței de consiliere psihopedagogică este abordat paradigmatic din perspectiva psihologică, pedagogică și socială în integritatea sa și a fost validat experimental, demonstrând corelația dintre componenta psihologică, interdependența dintre activitățile didactice și de autoformare, inclusiv gradualitatea de formare/dezvoltare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți.

Implementarea rezultatelor științifice. Cercetarea realizată se încadrează în direcțiile de cercetare ale Catedrei Științe ale Educației a Universității de Stat din Moldova. Rezultatele cercetării se implementează în procesul didactic la aceeași catedră prin predarea cursului *Consiliere Psihopedagogică*. Unele repere conceptuale și praxiologice privind formarea competenței de consiliere psihopedagogică au fost reflectate în 14 publicații, fiind prezentate și puse în discuție la ședințele Catedrei Științe ale Educației a Universității de Stat din Moldova.

Aprobarea rezultatelor științifice. Tezele fundamentale ale investigației și concluziile formulate în procesul ei sînt reflectate în articole științifice și comunicări susținute în cadrul conferințelor științifice naționale și internaționale: Conferința Științifică internațională „*Schimbarea paradigmei în teoria și practica educațională*”, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2008; Conferința Științifică „*Școala și comunitatea. Formarea competențelor din perspectiva integrării europene*”, Liceul Teoretic „N.Dadiani”, Chișinău, 2010; Sesiunea științifică „*Idei și valori perene în științele socioumane*”, Academia Română, Filiala Iași, Institutul de cercetări economice și sociale „Gh. Zane”, ediția a XXV-a, 17-18 septembrie 2010; Conferința Științifică Internațională „*Învățămîntul universitar din Republica Moldova la 80 de ani*”, Universitatea de Stat din Tiraspol cu sediul la Chișinău, 28-29 septembrie, 2010; Conferința științifică cu participare internațională „*Creșterea impactului cercetării și dezvoltarea capacității de inovare*” Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2011; Conferința Științifică internațională „*Priorități actuale în procesul educațional*”, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2011; Conferința Științifică internațională „*Optimizarea învățămîntului în contextul societății bazate pe cunoaștere*”, Institutul de Științe ale Educației, Chișinău, 2012; Conferința națională cu participare internațională „*Consilierea școlară între provocări și paradigme*”, Universitatea „Ovidius”, Constanța, 2012; Conferința științifico-practică, „*Conceptualizarea formării competențelor de consiliere psihopedagogică la viitorii pedagogi*”, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, aprilie 2012; Conferința Științifică „*Integrare prin cercetare și inovare*”, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2013; Simpozionul internațional „*Cultura profesională a cadrelor didactice. Exigențe actuale*”, Chișinău, Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă, 16-17 mai 2013; Conferința Științifică națională „*Modernizarea procesului de formare a cadrelor didactice*”, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2014.

Publicații la tema tezei. La tema tezei au fost elaborate și publicate 14 lucrări: un paragraf în monografie, 6 articole științifice în reviste și culegeri de circulație internațională, 4 articole publicate la conferințe științifice internaționale și 3 articole publicate la conferințe științifice naționale.

Volumul și structura tezei. Conținutul tezei de doctor cuprinde adnotări (în limbile română, rusă și engleză), introducere, trei compartimente, concluzii generale și recomandări,

bibliografie din 238 de titluri. Volumul tezei cuprinde 140 pagini text de bază, 17 figuri, 20 tabele, 5 anexe.

Cuvinte cheie: competență, consiliere, consiliere psihologică, consiliere educațională, consiliere psihopedagogică, competență de consiliere psihopedagogică, deprinderi fundamentale de consiliere, relație de consiliere, consilier, consiliat.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** este argumentată actualitatea și importanța temei de cercetare, este formulată problema cercetării și varianta de soluționare propusă, sînt specificate scopul și obiectivele, reperele epistemologice ale cercetării, este prezentată valoarea științifică și aplicativă a cercetării care confirmă teoretic și metodologic noutatea și originalitatea științifică a investigației.

Capitolul 1, „Geneza conceptului de consiliere psihopedagogică și tendințe ale dezvoltării”, prezintă studiul teoretic axat pe analiza evoluției și precizarea semnificației conceptului de consiliere și consiliere psihopedagogică. De asemenea, au fost examinate experiențele internaționale și naționale ale consilierii psihopedagogice. Studiul investigativ al cercetării evocă problematica determinării reperelor teoretice și coordonatelor metodologice ale formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți, viitoare cadre didactice.

Pornind de la analiza conceptului de consiliere cu semnificația ei actuală, care, în general, este abordată ca fiind utilizarea eficientă și principială a relației interpersonale, pentru a facilita autocunoașterea, acceptarea emoțională, maturizarea, dezvoltarea optimă a resurselor personale, ajungem la concluzia că consilierea este împărțită în mai multe tipuri, în dependență de caracteristicile individuale ale clienților și de problemele cu care apelează la consiliere. Analiza clasificărilor tipurilor de consiliere după A. Baban [2], P.C. Hemov [42], precum și a tipurilor de consiliere abordate de L. Cuznețov [11], C. Zdrehuși [36], E. Vrasmas [37], D.Potolea [27], I. Neacșu [24], R. B. Iucu [19], E. Dimitru-Tiron [15], I. Al. Dumitru [14], M. Moraru [23] O.A.Kapaбaнoвa [40], ne-a permis elucidarea asemănărilor și diferențelor dintre ele. Sintetizînd ideile enunțate, constatăm existența anumitor similitudini dintre fiecare tip de consiliere: sînt forme de asistență, presupun o experiență de comunicare, poartă un aspect informativ și formativ ș.a. Însă la nivelul finalităților, strategiilor utilizate și competențelor profesionale ale consilierului fiecare tip de consiliere determină particularități distincte. Astfel, am considerat necesar să prezentăm un tablou generic al apariției și dezvoltării consilierii psihopedagogice precum și fundamentarea teoretică solidă de care dispune. Clasificate după domeniu, abordările generale ale consilierii sînt delimitate în abordări psihologice ale consilierii și abordări pedagogice ale consilierii.

Din multitudinea de abordări psihologice ale consilierii din literatura de specialitate, menționăm cele mai reprezentative teorii: teoria psihodinamică (dezvoltată de S. Freud); teoria psihologiei individuale (dezvoltată de A. Adler); teoria centrată pe persoană (dezvoltată de C. Rogers, A. Maslow); teoria cognitiv-comportamentală (dezvoltată de J. Watson, B. Skinner, J. Wolpe, H. Eysenck, A. Bandura); teoria rațional-emoțională (dezvoltată de A. Ellis); teoria gestaltistă (dezvoltată de F. Perls); teoria existențialistă (dezvoltată de R. May și V. Frankl); teoria realității (dezvoltată de W. Glasser). Analiza abordărilor psihologice ale consilierii, ne determină să subliniem aspectul educațional al consilierii care este prezent, într-o anumită măsură, în fiecare abordare. În special menționăm teoria cognitiv-comportamentală, teoria existențialistă și teoria realității. Scopurile consilierii și acțiunile specifice ale consilierului se referă la antrenarea clienților în activități care să-i ajute să-și schimbe cogniții, comportamente și atitudini, condiție care determină funcționalitatea optimă a persoanei. Astfel aspectele de ordin psihologic și cele de ordin pedagogic sînt îmbinate într-o viziune consistentă logic într-un demers practic-aplicativ care vizează formarea și dezvoltarea personalității umane.

În ce privește abordările pedagogice ale consilierii, menționăm: teoria "lifeskills helping" - "ajutor pentru formarea deprinderilor de viață" fondatorul căreia este Richard Nelson-Jones; teoria lui Л. Выготский - Zona Proximei Dezvoltări (ZPD); teoria constructivismului, a cărei figuri-cheie îi menționăm pe Л. Выготский și J. Piaget; teoria învățării cognitive și sociale, ai cărei promotori sînt teoreticienii A. Bandura și W. Mischel.

Pe parcursul dezvoltării consilierii ca domeniu, puritatea teoretică și pretinderea la o singură teorie și-a pierdut din popularitate și importanță. Tot mai mult se pune accent pe dezvoltarea programelor de formare a abilităților – formarea de competențe din domeniul relațiilor interumane comune tuturor teoriilor.

Continuînd analiza retrospectivă a termenului de consiliere psihopedagogică și a rolului acestei activități în învățămînt am ajuns la concluzia că dimensiunea psihologică este parte integrantă a consilierii psihopedagogice, idee împărtășită și de cercetătorului I. Al. Dumitru, care consideră că consilierea psihopedagogică are două dimensiuni esențiale, aflate în relație de interdependență:

1. Dimensiunea psihologică, care se referă la sprijinul, ajutorul și îndrumarea acordate oamenilor pentru funcționarea adaptativ-inovativă optimă a personalității prin realizarea unei congruențe între cognițiile, emoțiile, atitudinile și comportamentele proprii;

2. Dimensiunea pedagogică/educațională ce vizează provocarea unei schimbări voluntare în cognițiile, atitudinile și comportamentele oamenilor prin antrenarea lor în activități educațional-formative specifice care-i ajută să învețe deprinderi de a face față problemelor vieții [14].

Sistematizînd notele definitorii ale termenului de consiliere psihopedagogică, formulăm definiția pe care o propunem ca pe un termen de referință în cercetare: **consilierea psihopedagogică reprezintă un demers educațional-formativ ce vizează un ansamblu de acțiuni opționale și consultative care au drept scop prevenirea și depășirea problemelor emoționale, cognitive și de comportament, dezvoltarea personală a persoanelor sănătoase cu dificultăți existențiale prin valorificarea disponibilităților lor.** Menționăm că desfășurarea practică a procesului de consiliere presupune o diversitate mare a aspectelor procedurale în funcție de problema și personalitatea celui consiliat, precum și de orientările teoretice pe care le adoptă consilierul. De aceea nu există un tipar sau un algoritm generalizabil în demersul complet de consiliere.

Cercetarea practicilor naționale și internaționale în acest domeniu a fost necesară ca și cadru de referință al preocupărilor noastre față de formarea competenței de consiliere psihopedagogice la studenți. Analizînd literatura de specialitate și documentele de politică educațională care fundamentează sectorul consilierii psihopedagogice, putem menționa că necesitatea activităților de consiliere psihopedagogică în instituțiile de învățămînt, reprezintă o realitate relativ recentă pentru cîmpul preocupărilor de specialitate, deși tot mai multe instituții la nivel internațional au identificat diferite modalități de realizare a acestora. Totuși, cel mai adesea, această activitate are un caracter voluntar, preponderent centrată pe individ. Mai mult, în lipsa unui cadru de referință general agreat, conținuturile formării și strategiile de realizare a activităților de consiliere psihopedagogică, modalitățile de organizare instituțională în țările europene și în SUA sînt foarte diferite.

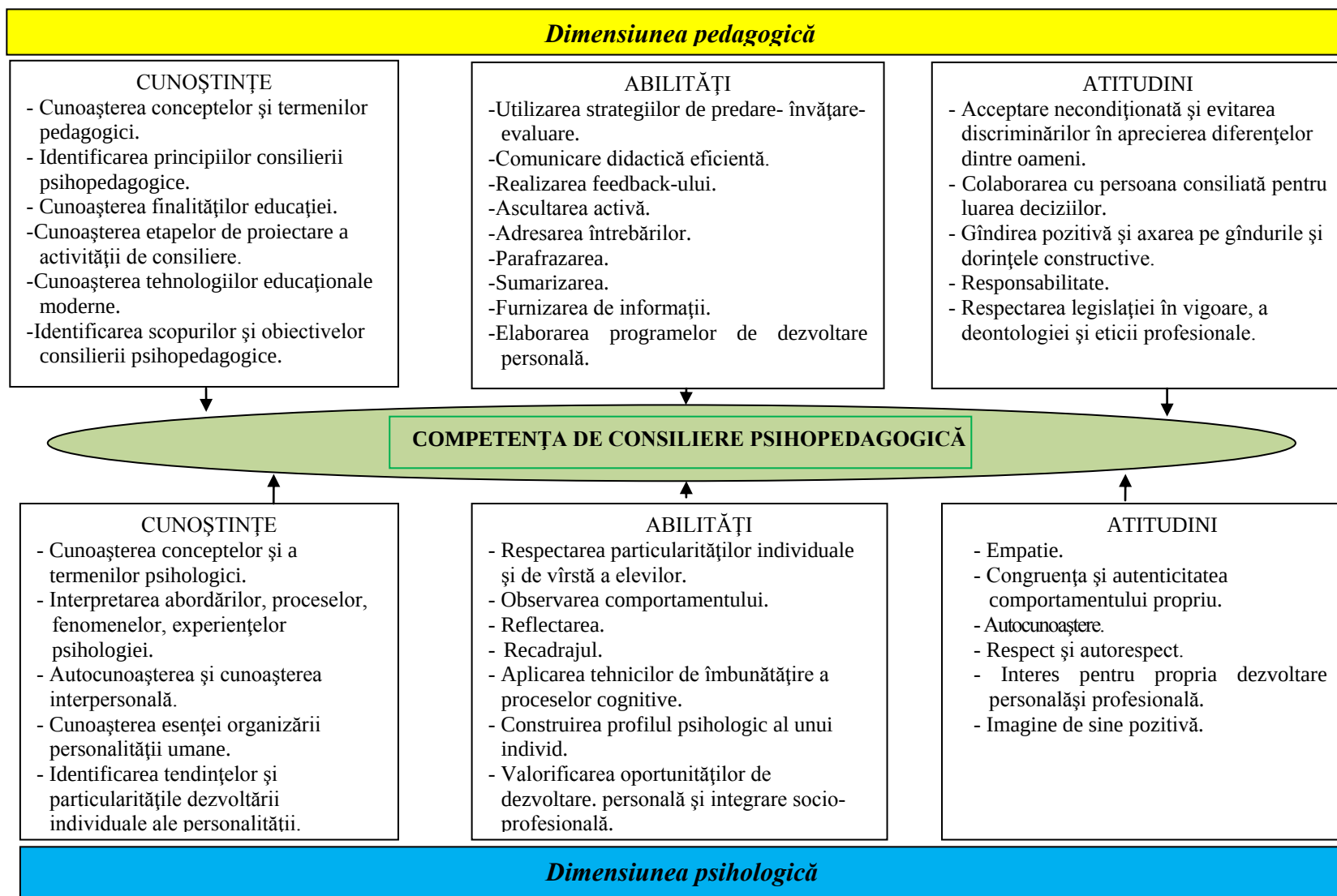
Capitolul 2, intitulat „Poziționări teoretice ale formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți”, este orientat spre actualizarea termenilor de referință, precizarea structurii și a componentelor competenței de consiliere psihopedagogică. Conținutul capitolului reflectă o imagine unitară a problematicii formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți. Inspirîndu-ne din ideea lui P. Golu, putem menționa că competența de consiliere psihopedagogică presupune: erudiție și cunoștințe de specialitate, dar și cunoașterea practică a psihologiei individuale a elevilor; priceperea de a transmite cunoștințe, dar și capacitatea de a relaționa afectiv cu elevul și cu microgrupul de elevi, inteligență spontană și inspirație de moment în luarea unei decizii, precum și mînuirea conștientă a mecanismelor susceptibile să optimizeze actul educațional [17]. O concluzie generală, la care ajungem, este că *competența de consiliere psihopedagogică* reflectă formarea unui sistem integrat de cunoștințe, abilități și atitudini care stimulează acțiuni puse în practică, racordate la atingerea unor scopuri educaționale de perspectivă, avînd la bază responsabilitatea, autocunoașterea, motivația și libertatea alegerii. Definindu-se printr-un sistem de cunoștințe – deprinderi/abilități/atitudini – competența are un caracter transdisciplinar implicit [33]. Din perspectiva interesului nostru, am cercetat demersurile teoretice și praxiologice pe care se fundamentează formarea statutului profesional al profesorilor, precum impactul evaluării

competențelor acestora asupra formării lor profesionale. Incursiunile cu caracter teoretico-descriptiv ne-au permis dezvoltarea unei abordări proprii a elementelor constitutive care contribuie la conturarea *profilului profesional* care să răspundă în mod adecvat noilor provocări și cerințe formulate de societatea contemporană. Acest profil profesional reprezintă cadrul de referință pentru completarea profilului de competențe al cadrului didactic cu o nouă competență – *competența de consiliere psihopedagogică*, care conferă o mai mare flexibilitate comportamentului didactic, favorizând o adaptare rapidă și ușoară la cerințele unei situații educative. Activitatea cadrelor didactice în acest domeniu de competență trebuie susținută printr-un continuum profesional al învățării de-a lungul întregii vieți.

Având ca bază aspectele teoretice și praxiologice abordate în investigația noastră, am elaborat structura bidimensională a competenței de consiliere psihopedagogică, valorificând ideea lui I.Al Dumitru, care susține că consilierea psihopedagogică are două dimensiuni esențiale, aflate în relație de interdependență - *dimensiunea psihologică* și cea *pedagogică* care vizează integritatea celor trei niveluri ale competenței cunoștințe, abilități, atitudini, ținând cont de specificul activităților de consiliere psihopedagogică. Elaborarea structurii bidimensionale a competenței de consiliere psihopedagogică, constituie un fapt necesar din perspectiva concepției lucrării. Astfel, structura bidimensională a competenței de consiliere psihopedagogică, în viziunea noastră, presupune interconexiunea dintre dimensiunea pedagogică și dimensiunea psihologică și integrează cunoștințe, abilități și atitudini formate prin studierea disciplinelor din cadrul Modulului Psihopedagogic de care beneficiază studenții în perioada studiilor la universitate care sînt consolidate și completate prin aplicarea **Metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică**.

Aspectele teoretice cercetate și observațiile realizate în instituțiile preuniversitare de învățămînt, ne-au orientat spre elaborarea Metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică a studenților, care se întemeiază pe conceptul de dezvoltare cumulativă a nivelului de competență de consiliere psihopedagogică la studenți. Nivelul de competență vizat prin programele și activitățile respective este evaluat în funcție de: (a) capacitatea studenților de a mobiliza, a combina și a utiliza în mod autonom capacitățile de cunoaștere, abilitățile și atitudinile proprii în acord cu nevoile de educație; (b) capacitatea studenților de a face față schimbării și situațiilor complexe.

Pornind de la această realitate constatată, considerăm că redefinirea structurilor curriculare în acord cu noile finalități, proiectarea competențelor profesionale pe niveluri diferențiate de formare și prin raportarea la rolurile profesionale, motivarea personalului didactic în direcția perfecționării profesionale, trebuie să reprezinte elementele-cheie ale concepției teoretico-metodologice de abordare a formării competenței de consiliere psihopedagogică.

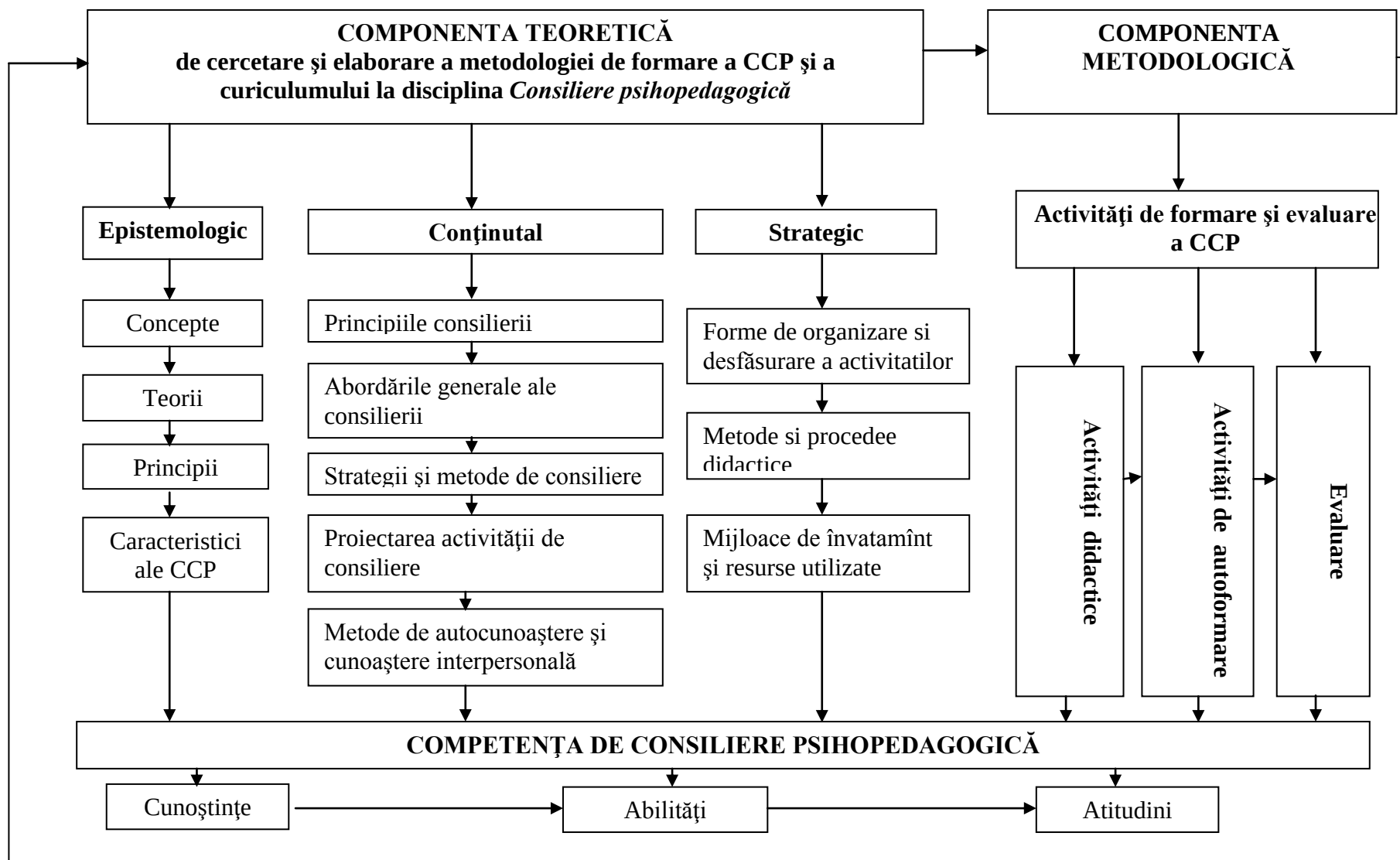

Valorile științifice elaborate în procesul cercetării constituie repere teoretice care permit elaborarea unui **Model pedagogic al formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți**.

Modelul pedagogic al formării competenței de consiliere psihopedagogică este axat pe patru principii de bază: *intenționalității, multidimensionalității, eclectismului și aplicabilității*:

- **Intenționalitatea** implică alegeri informate privitor la scopul consilierii, conceptualizarea teoretică a consilierii, determinarea strategiilor de intervenție și cunoașterea ipostazelor de relaționale.
- A gândi în manieră **multidimensională** înseamnă a recunoaște interacțiunile dintre gânduri, acțiuni și sentimente în contextul relațiilor interpersonale, sistemelor sociale și în context cultural.
- Principiul **eclectismului** permite consilierilor să folosească o combinație de teorii pentru a formula propria conceptualizare, bazată pe nevoile individuale ale clienților.
- Principiul **aplicabilității** vizează combinarea și utilizarea strategiilor în dependență de specificul nevoilor și problemelor consiliaților.

Modelul pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică reprezintă o construcție teoretico-metodologică ce include identificarea, aprecierea, analiza și dezvoltarea competențelor personale, fiind indispensabilă profesorilor, specialiștilor în domeniul educațional ca și instrument de determinare, valorificare și eficientizare a procesului instructiv-educativ și de monitorizare a eficienței acestora în calitate de profesor-educator și este structurat pe două dimensiuni: **dimensiunea teoretică** care presupune conceptualizarea reperelor epistemologice ale competenței de consiliere psihopedagogică ce constituie fundamentul etapei formative și **dimensiunea metodologică** ce vizează modificarea unor comportamente în baza formării cunoștințelor, atitudinilor și abilităților studenților în vederea formării competenței de consiliere psihopedagogică. Componentele modelului se condiționează reciproc și constituie un ciclu continuu care, prin utilizarea diferitelor metode, forme, mijloace de învățare, are drept rezultat avansarea performanței profesionale. Activitatea de învățare trebuie să înceapă de la un volum-suport de cunoștințe care, selectate și corelate între ele, vor fundamenta instruirea ulterioară la un nivel mai avansat, asigurând studenților dezvoltarea competenței de consiliere psihopedagogică.

Consilierul psihopedagog trebuie să fie decis în privința acțiunilor pe care trebuie să le întreprindă în procesul activității de consiliere psihopedagogică, inclusiv să decidă metodele și tehnicile care le va aplica într-un caz sau altul. Indiferent de multitudinea de strategii studiate, orice persoană va decide în privința stilului propriu de consiliere și acelor elemente pe care le va selecta și le va utiliza în practică.

Capitolul 3, „Metodologia formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți”, este orientat spre formarea experimentală a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți. Pentru realizarea scopului experimentului pedagogic și asigurarea condițiilor optime de organizare/desfășurare/evaluare a acestuia, au fost respectate obiectivele care au subliniat esența experimentului pedagogic, ca proces etapizat și complex, accentuând caracterul său teoretico-aplicativ-formativ.

Experimentul pedagogic a fost realizat prin activități didactice în cadrul predării cursului *Consiliere Psihopedagogică*, procesul de învățământ realizându-se în condiții obișnuite de predare/învățare/evaluare conform programului de studii și activități practice organizate în cadrul stagiului de practică pedagogică a studenților, realizate în instituțiile preuniversitare de învățământ, având drept grup țintă (beneficiari) studenții de la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației (FPȘE), specialitatea **Psihopedagogie**, secția cu frecvență la zi, și studenții de la Facultatea de Biologie și Pedologie (FBP), specialitatea **Geografie și Ecologie**, secția cu frecvență la zi, care urmează să activeze în instituțiile de învățământ secundar general în calitate de cadre didactice, inclusiv cu atribuții de diriginte. Cursurile și seminarele s-au desfășurat săptămânal, îmbinându-se aspectul informativ cu cel formativ, pe parcursul unui semestru. Experimentul formativ s-a realizat în grupele experimentale pe un eșantion de 120 de studenți (60 studenți de la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, (FPȘE), specialitatea **Psihopedagogie**, și 60 studenți de la Facultatea de Biologie și Pedologie, specialitatea **Geografie și Ecologie**). Scopul includerii studenților de la Facultatea de Biologie și Pedologie în experimentul pedagogic a fost de a confirma funcționalitatea Modelului teoretico-metodologic și a metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică pentru toate categoriile de studenți de la diferite specialități cu profil pedagogic.

Strategiile de formare, abordările tematice, metodele și tehnicile utilizate în cadrul metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică, au fost de tip aplicativ și interactiv, atât la maniera de prezentare și gestionare a conținuturilor, cât și la exersarea, realizarea practică a activităților, valorificarea disponibilităților personale și cumularea de cunoștințe, abilități și atitudini de consiliere psihopedagogică.

Experimentul pedagogic s-a desfășurat în trei etape: etapa de constatare a nivelului inițial al competenței de consiliere psihopedagogică la studenți, etapa formativă, de aplicare a

Metodologiei de dezvoltare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți și etapa finală de control al formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți.

Pentru etapa inițială au fost aplicate trei probe: chestionarul de autoapreciere a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor consilierului psihopedagog, simularea unei activități de consiliere psihopedagogică și analiza unui studiu de caz.

Diagnoza investigațională preexperimentală ne-a permis să elucidăm performanțele studenților la nivelul cunoștințe, abilități și atitudini în domeniul consilierii psihopedagogice, conștientizarea de către studenți a necesității consilierii psihopedagogice în instituțiile de învățământ secundar general și motivarea pentru formarea competenței de consiliere psihopedagogică.

Succesul formării competenței de consiliere psihopedagogică constă în autocunoașterea studenților pentru realizarea acestor activități (de consiliere psihopedagogică). Astfel, pentru **prima probă** studenților li s-a propus să răspundă la întrebările unui chestionar de autoapreciere elaborat, în acest scop. Afirmările descriu comportamente specifice ale competenței de consiliere psihopedagogice pentru fiecare nivel. Rezultatele obținute reflectă că aprecierile **mediu, bine și foarte bine** indică prezența unor cunoștințe generale, capacități și deprinderi care pot forma o premisă importantă pentru dezvoltarea ulterioară a competenței de consiliere psihopedagogică.

Proba a doua a constat în simularea unei activități de consiliere psihopedagogică la care studenții au participat în rolul de consilier și, respectiv, de consiliat. O condiție obligatorie este ca fiecare participant să aibă experiența de a fi ei înșiși clienți. Pentru aceasta, studenților li s-a propus să se transfere imaginar în rol de elev și să identifice problemele cu care se confruntă aceștia în școală. Eficiența acestei activități a fost apreciată de către participanți care au emis concluzia că în timpul desfășurării procesului de consiliere și-au descoperit diferite probleme personale: conflicte interpersonale, complexe, trăiri insuficient explorate etc. Autocunoașterea poate constitui o problemă pentru o bună parte a persoanelor ce pledează pentru realizarea activității de consiliere psihopedagogică, și neglijează acest aspect. Comportamentul studenților în realizarea acestei activități a fost apreciat conform criteriilor prestabilite, iar rezultatele acestei probe au fost înregistrate în fișa de observare măsurând abilitățile și atitudinile acestora manifestate în procesul activității de consiliere psihopedagogică.

Pentru aprecierea atitudinilor consilierului psihopedagog: acceptarea necondiționată, empatia, congruența, responsabilitatea, colaborarea, gândirea pozitivă, respectul și a abilităților consilierului psihopedagog: ascultarea activă, adresarea de întrebări, oferirea de feed-back, parafrizarea, observarea, sumarizarea, reflectarea, furnizarea de informații, a fost alcătuită și aplicată grilă de evaluare, reieșind din specificul comportamentului asociat fiecărei atitudini și

abilități. Rezultatele obținute la această probă ne oferă o claritate în ce privește nivelul inițial al abilităților și atitudinilor studenților de la ambele loturi implicate în experiment și scot în evidență moduri diferite de a percepe conținutul, mesajele, producând interpretări și comportamente greșite.

Pentru evaluarea nivelului cunoștințelor în domeniul consilierii psihopedagogice, studenților li s-a propus să analizeze un Studiu de caz și să rezolve sarcini specifice care se referă la conținuturile esențiale ale consilierii psihopedagogice: principiile consilierii psihopedagogice; strategii și metode de consiliere; proiectarea activității de consiliere; abordări generale ale consilierii; metode de autocunoaștere și cunoaștere interpersonală. Estimând rezultatele acestei probe, constatăm că ambele eșantioane nu dispun de suficiente cunoștințe în consiliere psihopedagogică.

Astfel, la etapa de constatare a experimentului au fost evidențiați factorii de formare a competenței de consiliere psihopedagogică; cunoașterea esenței fenomenului, atitudinilor și abilităților necesare pentru realizarea activităților de consiliere psihopedagogică. Rezultatele experimentului de constatare au scos în evidență lacunele și au creat temeiul elaborării demersului formativ, în cadrul căruia au fost valorificate premisele teoretice, create în cadrul conceptual al cercetării.

Validarea experimentală a metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică

Aspectele realizate în cadrul etapei formative au vizat: activități didactice, activități de autoformare a studenților în cadrul practicii pedagogice, de evaluare și autoevaluare pentru asigurarea formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenții pedagogi. Eficiența demersului formativ aplicat este demonstrată prin sporirea nivelului de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenții pedagogi, susținută de argumente privind diferențele statistice.

Astfel, etapa de formare experimentală a avut drept obiectiv valorificarea **Metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică** în cadrul disciplinei *Consiliere psihopedagogică* și validarea eficienței acesteia prin formarea/dezvoltarea competenței de consiliere psihopedagogică la studenți. Cursurile și seminarele realizate în vederea formării/dezvoltării competenței au deschis noi perspective pentru utilizarea strategiilor specifice dezvoltării competenței de consiliere psihopedagogică, ținându-se cont de selectarea și implimentarea strategiilor educaționale orientate spre sprijinirea celor ce învață și valorificarea potențialului individual al fiecăruia.

Pe parcursul ședințelor studenții și-au manifestat interesul față de activitățile propuse, demonstrând o bună participare și dorință de colaborare.

Activitățile elaborate și realizate au avut drept scop interiorizarea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților practice și de autocunoaștere.

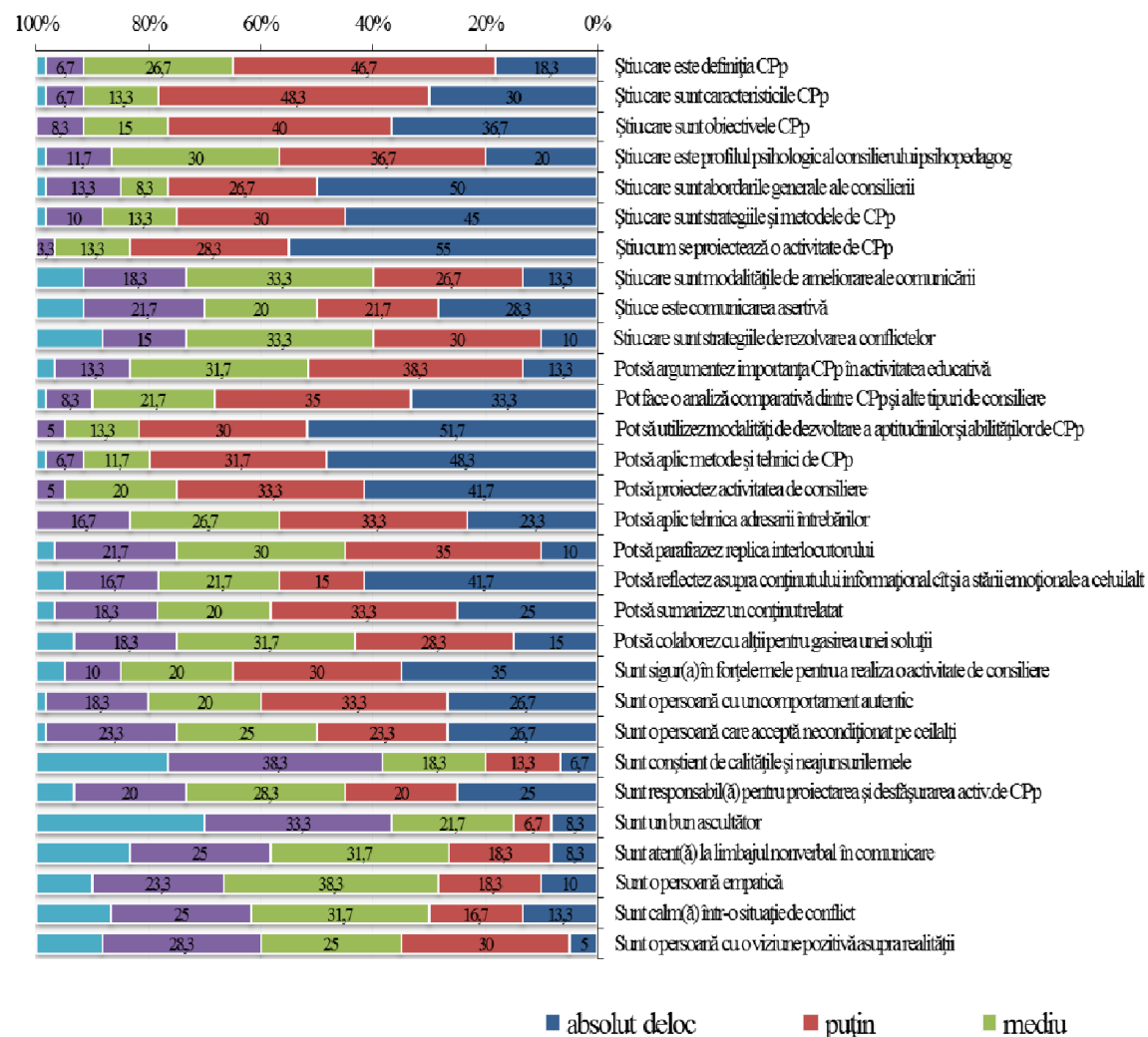
Modul de desfășurare a activităților a fost bazat pe interacțiunea cu studenții care au avut oportunitatea de a-și exprima opiniile, valorifica cunoștințele și de a învăța prin descoperire. Rolul formatorului, în acest sens, a fost de organizator al activităților propriu-zise, facilitator al învățării și mediator în discuțiile cu studenții.

Un rol important în formarea competenței de consiliere psihopedagogică la studenți revine stagiilor de practică, care constituie o etapă de evaluare/autoevaluare, consolidare a performanțelor în formarea profesională, asigurând valoarea aplicativă a cunoștințelor și abilităților formate prin aplicarea *Metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică*. Astfel, studenții au desfășurat activități de consiliere psihopedagogică în instituțiile de învățământ secundar general, aflându-se la practica pedagogică, care constituie segmentul de interferență dintre procesul de studii și activitatea profesională. Finalitățile stagiilor de practică sînt determinate de esența activității profesorului cu competență de consiliere psihopedagogică, activitatea sistemică a acestuia, indiferent de disciplina pe care o predă, fiind determinată de prezența competenței de consiliere psihopedagogică.

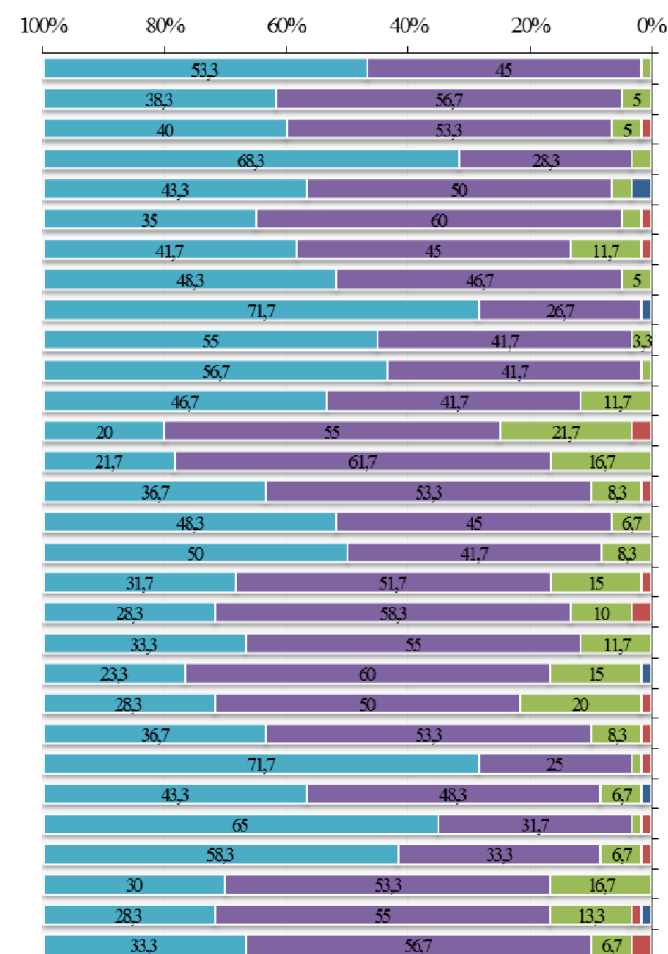
Instrumentele de cercetare aplicate la etapa de constatare au fost aplicate repetat și la etapa de control a cercetării, diagnosticînd validitatea ipotezelor cercetării și permițînd evaluarea competenței de consiliere psihopedagogică a studenților formate în rezultatul aplicării *Metodologiei de dezvoltare a competenței de consiliere psihopedagogică*. Aplicarea repetată a chestionarului de autoapreciere a competenței de consiliere psihopedagogică a oferit studenților, participanți la experiment, posibilitatea de a conștientiza efectul care l-a avut metodologia de dezvoltare a competenței de consiliere psihopedagogică asupra formării lor în acest aspect, prin compararea răspunsurilor la etapa de control și etapa de constatare.

Datele care evidențiază nivelul performanțelor studenților pentru cele trei dimensiuni ale competenței de consiliere psihopedagogică: cognitivă, acțională și atitudinal-valorică au fost transformate în procente și prezentate în diagrame. Rezultatele obținute au fost expuse în paralel, pentru a evidenția deosebirea dintre ele.

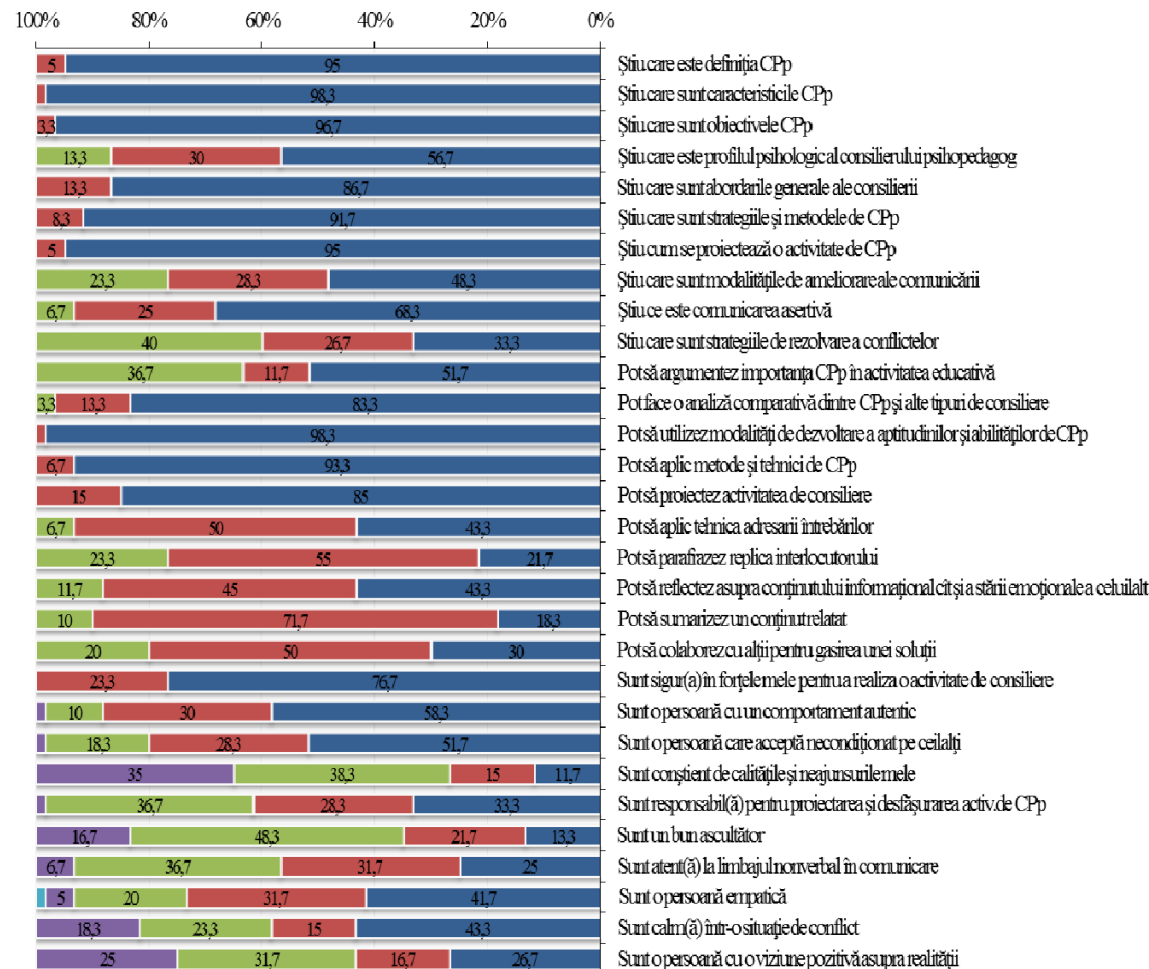
FPSE (etapa de constatare)

FPSE (etapa de control)

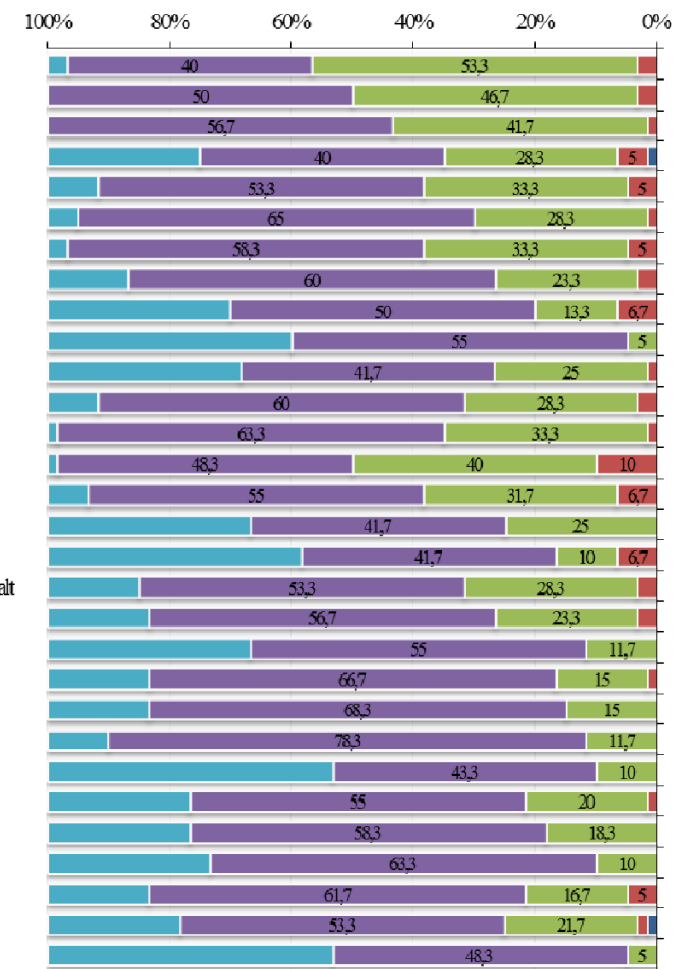

FBP (etapa de constatare)

■ absolut deloc ■ puțin ■ mediu ■ bine ■ foarte bine

FBP (etapa de control)

Analizînd datele prezentate, menționăm ascensiunea considerabilă a rezultatelor la ambele eșantioane la nivelul celor trei componente: cunoștințe, abilități, atitudini.

În cazul studenților de la FPȘE, accentul s-a deplasat de pe nivelurile *deloc*, *puțin* pe nivelurile *bine* și *foarte bine*. Aceștia au demonstrat un punctaj maxim în proporție de peste 50% în autoaprecia cunoștințelor la afirmațiile: *știu care este definiția consilierii psihopedagogice; știu care este profilul psihologic al consilierului psihopedagog; știu care sînt modalitățile de ameliorare a comunicării; știu ce este comunicarea asertivă*. În ceea ce privește autoaprecierea abilităților, la etapa finală au fost înregistrate rezultate peste 50% la nivelurile *bine* și *foarte bine* la afirmațiile: *pot să argumentez importanța CP în activitatea educativă; pot să utilizez metode de dezvoltare a aptitudinilor și abilităților de CP; pot să aplic metode și tehnici de CP; pot să proiectez activitatea de consiliere; pot să parafrarez replica interlocutorului; pot să reflectez asupra conținutului informațional și a stării emoționale a celuilalt; pot să sumarizez un conținut relatat; pot să colaborez cu alții pentru găsirea unei soluții*. Aceleași afirmații le regăsim în etapa de constatare cu o pondere maximă la nivelurile *deloc* și *puțin*, fapt ce demonstrează funcționalitatea metodologiei aplicate. Autoaprecierea atitudinilor înregistrează rezultate cu o pondere de peste 60% la nivelul *foarte bine* la afirmațiile: *sînt conștient de calitățile și neajunsurile mele; sînt un bun ascultător; sînt atent(ă) la limbajul nonverbal în comunicare*, ceea ce poate fi dovada unei bune cunoașteri de sine și a unei inteligențe emoționale dezvoltate, premise indispensabile pentru dezvoltarea competenței de consiliere psihopedagogică.

Analizînd rezultatele eșantionului de la Facultatea de Biologie și Pedologie, observăm că accentul se deplasează de pe nivelurile *deloc* și *puțin* pe cel *mediu* și *bine* și *foarte bine*. Astfel, cele mai înalte valori au fost înregistrate la următoarele afirmații din componenta cognitivă: *știu care este profilul psihologic al consilierului psihopedagog; știu ce este comunicarea asertivă; știu care sînt strategiile de rezolvare a conflictelor; știu care sînt modalitățile de ameliorare ale comunicării; știu care sînt strategiile și metodele de consiliere psihopedagogică*. Acestea sînt rezultate foarte semnificative, ținînd cont de faptul că la etapa inițială majoritatea afirmațiilor la această componentă erau apreciate la nivel *deloc*.

Pentru componenta aplicativă, studenții și-au autoapreciat abilitățile în domeniul consilierii psihopedagogice la nivelul *foarte bine* la afirmațiile: *pot să argumentez importanța CP în activitatea educativă; pot să aplic tehnica adresării întrebărilor; pot să parafrarez replica interlocutorului; pot să colaborez cu alții pentru găsirea unei soluții*. În general, ponderea cea mai mare a aprecierilor la această componentă se concentrează la nivelul *bine*.

Rezultatele înregistrate la nivelul componentei atitudinale au fost mai înalte la etapa inițială comparativ cu rezultatele înregistrate la celelalte două componente: cognitivă și aplicativă. În cadrul autoevaluării finale, studenții și-au autoapreciat atitudinile, în mod

preponderent cu calificativul *bine*, acesta înregistrând valori și de peste 78% și anume; afirmația *sînt o persoană care acceptă necondiționat pe ceilalți* a fost apreciată de către 78,3% din respondenți la nivelul *bine*, comparativ cu rezultatul de la evaluarea inițială la aceeași afirmație, care a fost apreciată de către 51,7% de respondenți la nivelul *deloc*, fapt ce poate fi considerat un succes. Astfel, cele mai înalte rezultate au fost înregistrate la afirmațiile: *sînt conștient(ă) de calitățile și neajunsurile mele; sînt responsabil(ă) pentru proiectarea și desfășurarea activităților de CP; sînt un bun ascultător; sînt atent(a) la limbajul nonverbal în comunicare, sînt o persoană cu viziune pozitivă asupra realității*. Aceste rezultate demonstrează siguranța în forțele proprii, atitudinea optimistă a studenților și conștientizarea responsabilității proprii pentru realizarea activităților de consiliere psihopedagogică.

În scopul dezvoltării componentelor competenței de consiliere psihopedagogică, au fost aplicate metode și tehnici în care să predomine acțiunea de comunicare orală. Conținuturile selectate au fost orientate spre dezvoltarea componentelor competenței de consiliere psihopedagogică, asigurînd ascultarea activă, adresarea întrebărilor, observarea, furnizarea de informații, oferirea de feedback, precum și formarea/dezvoltarea atitudinilor consilierului psihopedagog. Programul de formare a competenței de consiliere psihopedagogică a fost asigurat de monitorizarea studenților în realizarea lucrului individual. Programul experimental a vizat antrenarea studenților în realizarea ședințelor de consiliere psihopedagogică avînd drept scop exersarea și formarea/dezvoltarea abilităților și atitudinilor consilierului, precum și aplicarea practică a metodelor de consiliere. Astfel că la evaluarea finală subiecții au demonstrat rezultate deosebit de concludente la nivelul abilităților și atitudinilor de consiliere psihopedagogică.

Rezultatele evaluării inițiale și finale a abilităților și atitudinilor consilierului sînt prezentate în următoarele figuri:

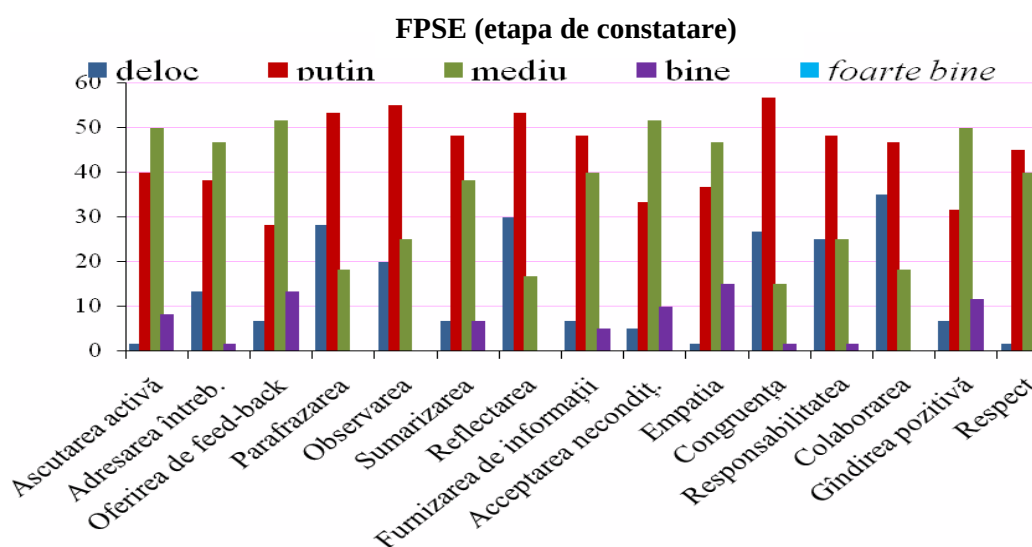

Fig.3.3. Rezultatele evaluării inițiale a abilităților și atitudinilor consilierului psihopedagog la studenții de la FPSE

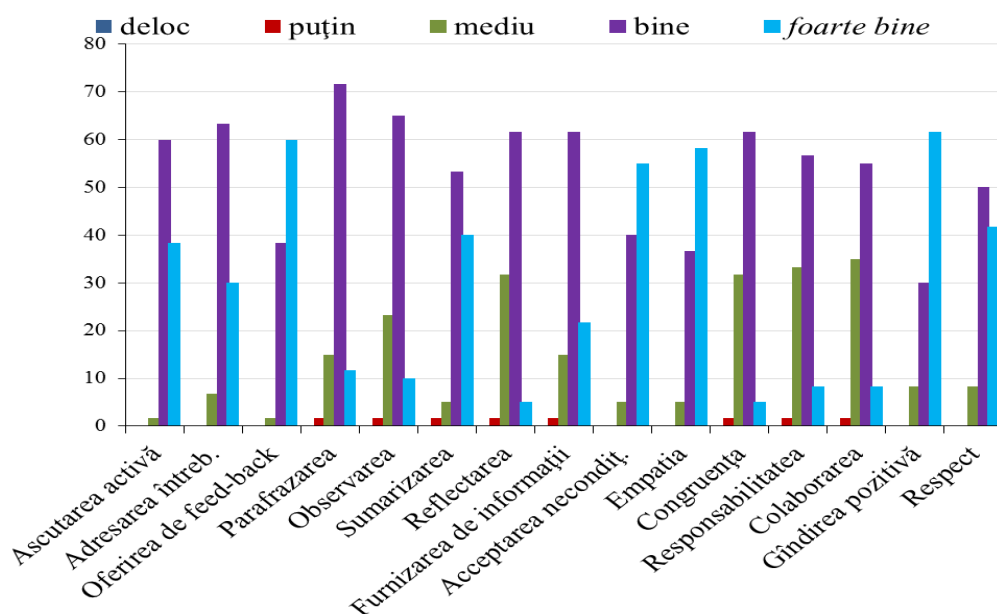

Fig.3.4. Rezultatele evaluării finale a abilităților și atitudinilor consilierului psihopedagog la studenții de la FPȘE

Rezultatele elucidate la etapa de constatare a studenților de la FPȘE la nivel de *mediu* și *bine* în manifestarea abilităților: *ascultarea activă* (58,3%), *oferirea feedback-ului* (65%), precum și la atitudinile: *acceptarea necondiționată* (61,7%), *empatia* (61,7%), *gândirea pozitivă* (61,7%) și *respect* (53,3%) constituie o premisă pentru formarea abilităților și atitudinilor de consiliere psihopedagogică.

Comparînd datele obținute în cadrul etapei de control și de constatare la studenții de la FPȘE, menționăm o creștere considerabilă a rezultatelor de pe nivelurile *deloc*, *puțin* și *mediu* pe nivelurile *bine* și *foarte bine*. Astfel, la etapa de constatare au fost apreciate preponderent la nivelul *deloc* și *puțin* următoarele abilități și atitudini: *adresarea întrebărilor* (51,6%), *parafrizarea* (81,6%), *observarea* (75%), *sumarizarea* (55%), *reflectarea* (83,3%), *furnizarea de informații* (55%), *congruența* (83,4%), *responsabilitatea* (73,3%), *colaborarea* (81,7%). La etapa de control aceleași categorii au indicat valori pozitive la nivelul *bine* și *foarte bine*: *adresarea întrebărilor* (93,3%), *parafrizarea* (83,4%), *observarea* (85%), *sumarizarea* (93,3%), *reflectarea* (66,7%), *furnizarea de informații* (82,4%) și atitudinile: *congruența* (66,7%), *responsabilitatea* (65%), *colaborarea* (63,3%). La etapa de constatare, studenții de la Facultatea de Biologie și Pedologie au înregistrat rezultate la nivel *foarte bine*, *bine* și *mediu* în manifestarea abilităților *ascultare activă* (31,7%) și *oferire de feedback* (26,7%) ceea ce la etapa respectivă poate fi considerat un rezultat relativ înalt. Iar în cazul atitudinilor avem o situație asemănătoare cu cea din eșantionul paralel. Astfel, cele mai înalte rezultate au fost înregistrate la atitudinile: *acceptare necondiționată* (33,3%), *empatia* (36,7%), *gîndire pozitivă* (31,6%), *respect* (46,6%).

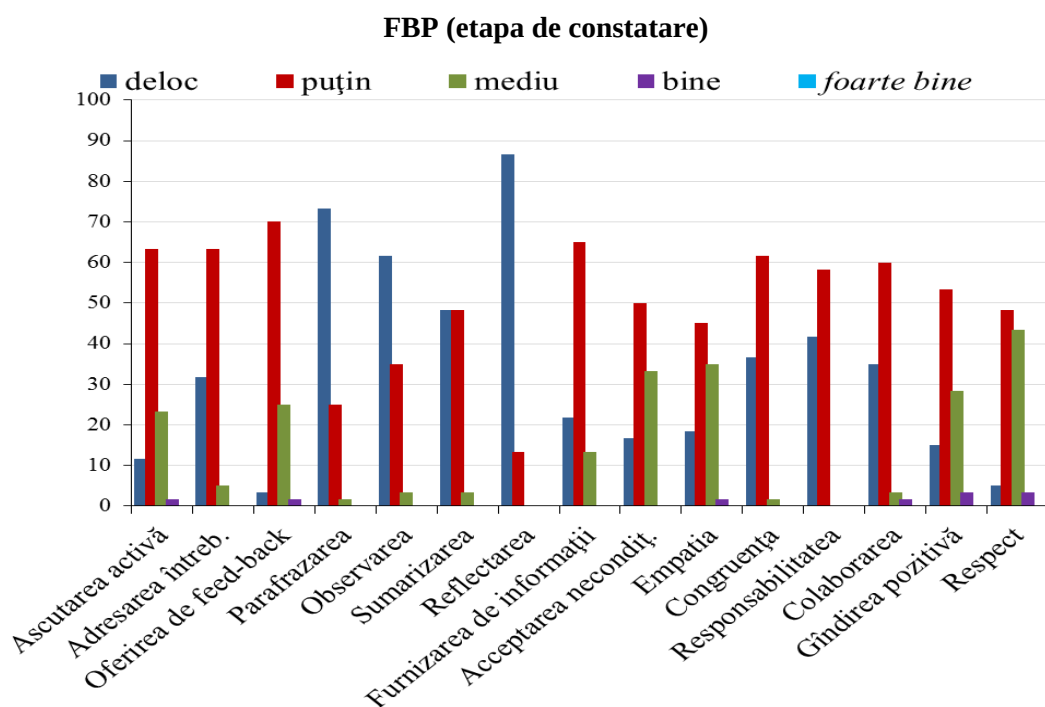

Fig.3.5 . Rezultatele evaluării inițiale a abilităților și atitudinilor consilierului psihopedagog la studenții de la FBP

La etapa de control, constatăm schimbări semnificative la nivelul abilităților și atitudinilor, rezultatele înregistrând o creștere considerabilă de la nivelul *deloc* și *puțin* la nivelul *mediu* și *bine*.

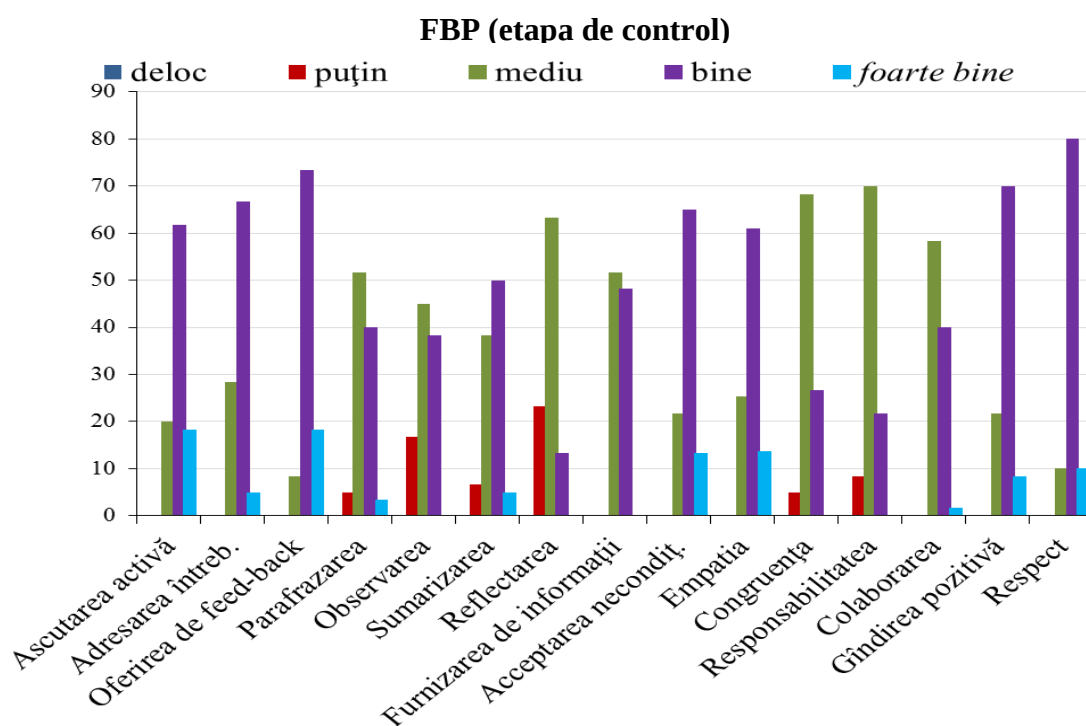

Fig.3.6. Rezultatele evaluării finale a abilităților și atitudinilor consilierului psihopedagog la studenții de la FBP

Pentru elucidarea nivelului de cunoștințe în domeniul consilierii psihopedagogice la ambele etape ale experimentului pedagogic, cea inițială și cea finală, studenților le-a fost propus spre cercetare câte un Studiu de caz. Studiul de caz reprezintă un demers eficient în corectarea eventualelor greșeli și a comportamentelor indezirabile din punct de vedere pedagogic, în evaluarea propriului comportament prin raportarea la valori, obiective și principii ale consilierii psihopedagogice, identificarea neajunsurilor, propriilor limite și lacune.

Astfel, participanții la experiment au analizat un Studiu de caz și au rezolvat sarcini specifice care să reflecte cunoștințele referitoare la conținuturile studiate în procesul aplicării metodologiei de dezvoltare a competenței de consiliere psihopedagogică: principiile consilierii psihopedagogice; strategii și metode de consiliere; proiectarea activității de consiliere; abordările generale ale consilierii; metode de autocunoaștere și cunoaștere interpersonală.

Rezultatele obținute ne oferă o imagine clară a ascensiunii la nivel de cunoștințe a studenților de la FPȘE și de la FBP.

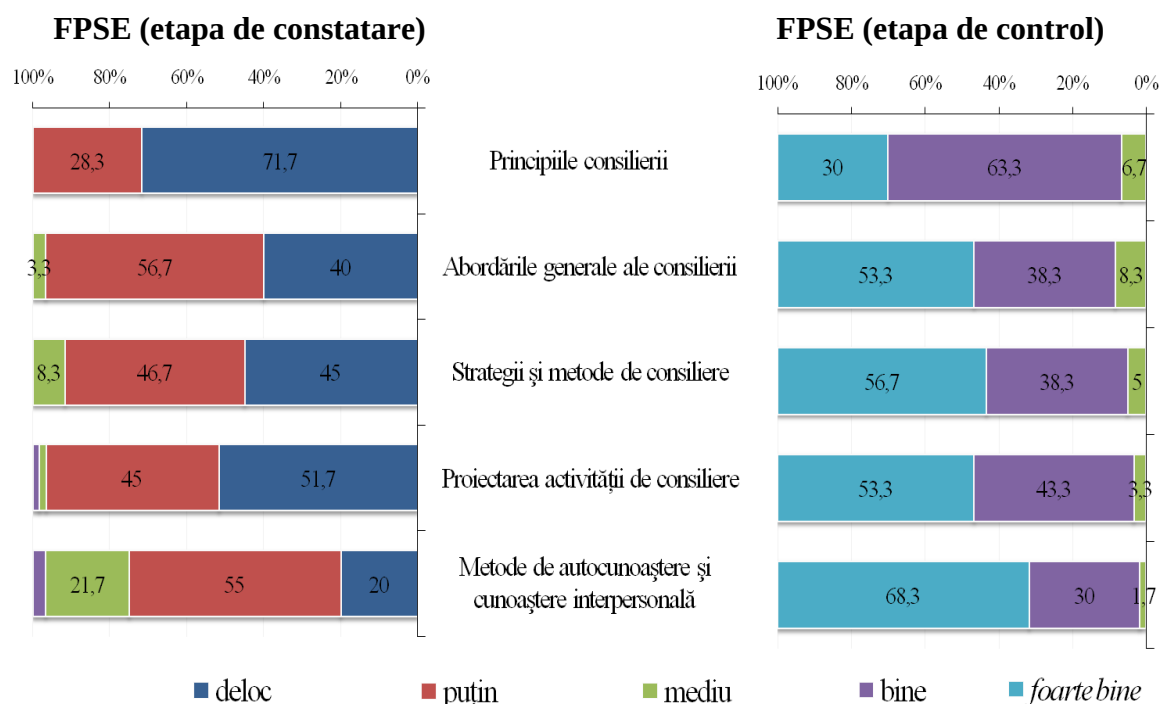

Fig. 3.7. Rezultatele evaluării inițiale și finale a cunoștințelor consilierului psihopedagog al studenților de la FPȘE

Analiza comparativă a rezultatelor evaluării inițiale și ale evaluării finale la toate aspectele esențiale ale consilierii psihopedagogice ne permite să atestăm o modificare considerabilă pe scala de apreciere, de la nivelurile preponderente *deloc* și *puțin* la cele de *bine* și *foarte bine*. Astfel, elucidând cele mai reprezentative diferențe de rezultat, menționăm următoarele: principiile consilierii, inițial evaluate la nivel *deloc* -71,7%, la evaluarea finală înregistrează 63,3% la

nivelul *bine*; abordările generale ale consilierii concentrându-se inițial la nivelul *puțin*- 56,7%, la evaluarea finală au fost apreciate de către 53,3% din respondenți la nivelul *foarte bine*; cunoașterea strategiilor și metodelor de consiliere evaluată inițial cu 45% și 46,7% la nivelul *deloc* și, respectiv, *puțin*, se situează la nivelul *foarte bine* cu 56,7% la etapa evaluării finale; în ce privește proiectarea activității de consiliere, cifrele s-au plasat de la o extremă la alta, inițial înregistrând un scor de 51,7% la nivelul *deloc* și în final atingând maxima de 53,3% la nivelul *foarte bine*; metodele de autocunoaștere și cunoaștere interpersonală au fost inițial apreciate de către 55% din studenți la nivelul *puțin*, înregistrând valoarea de 68,3% la nivelul *foarte bine*.

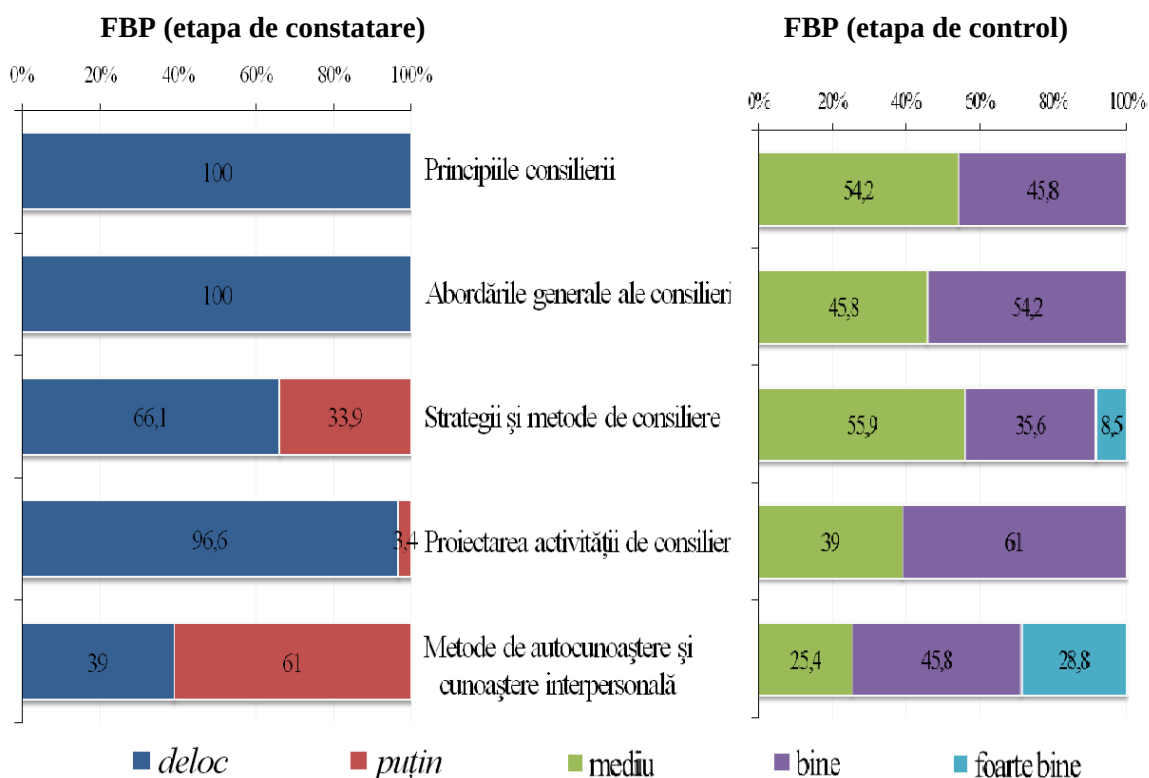

Fig. 3.8. Rezultatele evaluării inițiale și finale a cunoștințelor consilierului psihopedagog al studenților de la FBP

Rezultatele obținute demonstrează o creștere considerabilă a nivelului cunoștințelor studenților la toate aspectele esențiale ale consilierii psihopedagogice. Astfel, scoatem în evidență diferențe semnificative dintre rezultate la conținuturile care se referă la principiile consilierii, abordările generale ale consilieriei și proiectarea activității de consiliere, care indică valoarea de 100% la nivelul *deloc* și de 96,6% la cel din urmă în etapa inițială și, respectiv, se împart între *mediu* și *bine* la etapa finală de evaluare. De asemenea, se manifestă schimbări și la nivelul cunoașterii strategiilor și metodelor de consiliere și a metodelor de autocunoaștere și cunoaștere interpersonală care înregistrează inițial maxime la nivelurile *deloc* și *puțin*, iar la etapa finală de evaluare se repartizează la nivelurile *mediu*, *bine* și *foarte bine*.

Calculul statistic a scos în evidență diferențe semnificative ale valorilor nivelului competenței de consiliere psihopedagogică la studenți pentru toate componentele structurale ale acesteia. Sînt înregistrate schimbări esențiale la nivelul funcțional al competenței de consiliere psihopedagogică prin creșterea valorilor procentuale la dimensiunile cunoștințe, abilități și atitudini atât la probele administrate, cît și la chestionarul de autocunoaștere. Studenții recunosc efectele pozitive ale metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică manifestînd mai multă încredere în sine, comportament autentic, naturalețe, accesibilitate, dorință de a-și valorifica în continuare potențialul, de a oferi ajutor și sprijin persoanelor aflate în impas. Studenții s-au manifestat și implicat în mod diferit în măsura posibilităților și a capacităților lor individuale, însă toți participanții la experimentul pedagogic au înregistrat o acsensiune a rezultatelor, cei mai competenți manifestînd creativitate, originalitate și spontaneitate în abordarea problemelor și realizarea sarcinilor.

Validarea experimentală a Metodologiei de dezvoltare a CCP este confirmată de rezultatele evaluării repetate a studenților acestea fiind comparate cu rezultatele evaluărilor inițiale.

Datele evaluării finale au confirmat ipoteza investigației: eficiența formării competenței de consiliere psihopedagogică va spori în condițiile în care vor fi argumentate în aspect epistemologic și psihopedagogic conceptele de competență de consiliere psihopedagogică; va fi stabilit un sistem de repere metodologice de formare a competenței de consiliere psihopedagogică axat pe informare, dezvoltare de atitudini și abilități fundamentale ale consilierului psihopedagog; va fi proiectat un Model pedagogic al formării competenței de consiliere psihopedagogică.

Cercetarea realizată poate fi un ghid de sprijin în proiectarea, desfășurarea și evaluarea activităților de consiliere psihopedagogică, sugerînd modalități eficiente de realizare a activității educaționale prin implicare activă, conștientă și responsabilă a personalității privind propria formare și dezvoltare.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea realizată a dezvoltat teoria și practica educațională prin poziționarea conceptuală, metodologică și experimentală a formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenții pedagogi.

Raportînd rezultatele cercetării la scopul și obiectivele proiectate, formulăm următoarele **concluzii generale:**

1. Analiza conceptului de consiliere, examinarea problematicii consilierii psihopedagogice a permis elucidarea evoluției, experiențelor și a tendințelor în domeniu, identificarea abordărilor teoretice și a practicilor existente pe plan internațional și național cu referire la consilierea

psihopedagogică, relevarea unor modele de consiliere psihopedagogică, care au constituit premise pentru conceptualizarea Modelului pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți.

2. În cadrul cercetării s-a dedus că *Consilierea psihopedagogică* este un proces de acordare a asistenței psihopedagogice sub aspect formativ, informativ, suportiv, care presupune un demers interdisciplinar și se subordonează unor principii, norme și standarde etice și deontologice pe care specialistul trebuie să le cunoască și să le aplice în practica educațională.

3. S-a confirmat că componenta formativă a consilierii psihopedagogice este determinată de valorificarea competenței de consiliere psihopedagogică, dezvoltarea căreia presupune implicarea conștientă, activă și responsabilă a persoanei în autoformarea Eu-lui și a propriei personalități, considerate elemente de bază ale schimbării evolutiv-adaptative a acesteia.

4. S-a demonstrat că *Competența de consiliere psihopedagogică* reflectă un ansamblu interconex de cunoștințe, capacități cognitive, afective și motivaționale care, interacționând cu trăsăturile de personalitate ale individului, formează la acesta abilitățile necesare realizării activităților de consiliere psihopedagogică orientate spre atingerea finalităților proiectate. În cercetarea noastră conceptul de competență de consiliere psihopedagogică este dezvoltat prin accentuarea *dimensiunii psihologice*, care se referă la sprijinul, ajutorul și îndrumarea acordate indivizilor pentru funcționarea adaptativ-inovativă optimă a personalității prin realizarea unei congruențe între cognițiile, emoțiile, atitudinile și comportamentele proprii și accentuarea *dimensiunii pedagogice* ce vizează provocarea unei schimbări voluntare în cognițiile, atitudinile și comportamentele indivizilor prin antrenarea lor în activități educațional-formative specifice. În acest sens a fost stabilită, în plan teoretic și metodologic, conexiunea dintre demersul psihologic și demersul pedagogic în structura competenței de consiliere psihopedagogică.

5. Modelul pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți, structurat pe dimensiunea teoretică și metodologică (CCP) este funcționalal, aplicabil și eficient în achiziționarea de cunoștințe, valorizarea abilităților și atitudinilor în realizarea activităților de consiliere psihopedagogică, fapt ce contribuie la dezvoltarea profesională a studenților pedagogi.

6. Validarea experimentală a metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți (CCP) a demonstrat:

- corelația dintre componenta psihologică și pedagogică în formarea competenței de consiliere psihopedagogică la studenți;
- interdependența dintre activitățile didactice și de autoformare, realizate în cadrul stagiului de practică pedagogică a studenților, în formarea competenței de consiliere psihopedagogică;

- funcționalitatea competenței de consiliere psihopedagogică formate la student în procesul educațional real.

7. Analiza rezultatelor cercetării permite să confirmăm **soluționarea problemei științifice**, care constă în elaborarea reperelor teoretice și metodologice de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți incluse în Modelul pedagogic, care au contribuit la eficientizarea pregătirii profesionale inițiale a studenților în domeniul educațional, manifestându-se ca factor de asigurare a calității serviciilor educaționale realizate în instituțiile de învățământ.

În conformitate cu rezultatele obținute în cercetarea realizată, propunem următoarele **recomandări**:

- Dezvoltarea politicilor educaționale prin valorificarea specializării psihopedagogice în conformitate cu Cadrul Național al Calificărilor și Codul Educației.
- Dezvoltarea ariilor de cercetare specifice consilierii psihopedagogice, a perspectivelor de abordare a competenței de consiliere psihopedagogică prin transferul conceptelor – cheie ale cercetării în practicile educaționale.
- Crearea Centrelor de consiliere psihopedagogică în instituțiile de învățământ secundar general și corelarea activității acestora cu activitatea Centrele raionale de consiliere.
- Extinderea posibilităților de formare a competenței de consiliere psihopedagogică în cadrul pregătirii profesionale inițiale a studenților pedagogi în instituțiile de învățământ superior prin introducerea Cursului *Consiliere psihopedagogică* în planul de învățământ.
- Crearea oportunităților pentru dezvoltarea Programului de masterat *Consilierea Psihopedagogică* în instituțiile de învățământ superior.
- Includerea în cadrul metodologic de formare continuă a personalului didactic a Modulului Consiliere psihopedagogică.
- Elaborarea de ghiduri metodologice, suporturi teoretico-aplicative cu referire la realizarea activităților de consiliere psihopedagogică în instituțiile de învățământ.

BIBLIOGRAFIE

1. Adler A. Practica și teoria psihologiei individuale. Pentru medici, psihologi și profesori. București: Editura Trei, 2011. 424 p.
2. Băban A. Consiliere educațională. Ghid metodic pentru orele de dirigenție și consiliere. Cluj-Napoca: Ardealul, 2009. 307 p.
3. Barbaroș T. Repere psihopedagogice privind consilierea școlară și profesională a studenților. Teza de doctor în pedagogie. Chisinau: IȘE, 2014. 164 p.
4. Bolboceanu A., Bucun N., et al. Asistența psihologică în educație: Practici naționale și internaționale. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2014, 118 p.
5. Bodrug-Lungu V. Violența domestică. Strategii de prevenire și combatere. Chișinău: CEP USM, 2007, 147 p.

6. Calaraș C. Consilierea educațională realizată de diriginte în situații de criză ca element al culturii pedagogice. În: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Vol. 1. Chișinău, 2009. p. 123-129.
7. Cerghit I. Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. București: Aramis, 2002. 319 p.
8. Cojocaru V., Huncă M., Roman I. Ghidul profesorului consilier. Botoșani: Educas, 2007. 274 p.
9. Cristea S. Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației. Chișinău: Litera Internațional, 2003. 240 p.
10. Cucuș C. Timp și temporalitate în educație. Elemente de management al timpului școlar. Iași: Polirom, 2002. 166 p.
11. Cuznețov L. Educația și consilierea sistemică a familiei. Chișinău: Primex-com SRL, 2014. 200 p.
12. Dafinoiu I. Elemente de psihoterapie integrativă. Iași: Polirom, 2000. 230 p.
13. Dandara O. Proiectarea carierei: dimensiuni ale demersului educațional. Chișinău: CEP USM, 2009. 91 p.
14. Dumitru I.A.I. Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice. Iași: Polirom, 2008. 332 p.
15. Dumitru-Tiron E. Consiliere educațională. Iași: Institutul European, 2005, 368 p.
16. Fekete M. C. Repere psiho-pedagogice în activitatea de consiliere și orientare în învățământul preuniversitar. Teză de doctor în pedagogie. Chișinău, 2005.
17. Golu P., Golu I. Psihologie educațională. București: Miron, 2001. 474 p.
18. Holdevici I. Psihoterapia cognitiv-comportamentală. Managementul stresului pentru un stil de viață optim. București: Editura Științelor Medicale, 2005. 591p.
19. Iucu, R. B. Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii. București: Humanitas Educațional, 2004. 163 p.
20. Lemeni G., Tărău A. Consiliere și orientare. Ghid de educație pentru carieră. Cluj-Napoca: Editura ASCR, 2008. 126p.
21. Lisievici P. Teoria și practica consilierii. București: Editura Universității din București, 1998. 136 p.
22. Maslow A., Motivație și personalitate. București: Editura Trei, 2008. 510 p.
23. Moraru M. Consiliere psihopedagogică și orientare școlară și profesională. Editura Muntenia CTA, 2004.
24. Neacșu I. Instruire și învățare. Ediția a II-a revizuită. București: EDP, 1999. 282 p.
25. Piaget J. Psihologia inteligenței. Chișinău: Cartier, 2012. 204 p.
26. Platon C. Serviciul psihologic școlar. Chișinău: Epigraf, 2001. 167 p.
27. Potolea D. ș.a. Pregătirea psihopedagogică. Iași. Polirom, 2008. 542 p.
28. Rogers, C.R. A deveni o persoană. Perspectiva unui terapeut. București: Editura Trei, 2008. 560 p.
29. Silistraru N. Note de curs la pedagogie. Chișinău: Tipografia UPS "I. Creangă", 2000. 299 p.
30. Pascaru-Goncear V. Conceptualizarea formării competențelor de consiliere psihopedagogică la cadrele didactice. În: Revista științifică "Studia Universitatis", Seria Științe ale Educației, Chișinău: CEP USM, nr.1, 2009, p.28-34
31. Pascaru-Goncear V. Impactul competențelor de comunicare asupra activității de consiliere psihopedagogică. Coordonate ale reformei educaționale. Studii și cercetări. Chișinău: CEP. USM, nr.5, 2010.p. 139-142
32. Pascaru-Goncear V. Dezvoltarea competenței de consiliere psihopedagogică la profesori - premisă pentru sporirea eficienței procesului de învățământ. În: Probleme actuale ale științelor filologice, psihologice, pedagogice și social-politice. Chișinău: CEP.USM, 2010, p.225-229.

33. Pascaru-Goncear V. Dimensiuni ale consilierii psihopedagogice. În: Materialele Conferinței științifice cu participare internațională consacrată aniversării a 65-a a USM Creșterea impactului cercetării și dezvoltarea capacității de inovare., Seria Științe ale Educației. Chișinău: CEP USM, vol.II, 2011, p.23-25.
34. Pascaru-Goncear V. Inițierea viitorilor pedagogi în consilierea educațională. În: Didactica universitară. Studii și experiențe. Chișinău: CEP USM, 2013, p.219-231.
35. Pascaru-Goncear V. Abordări practice ale activității de consiliere psihopedagogică. În: Revista științifică "Studia Universitatis", Seria Științe ale Educației, Chișinău: CEP USM, nr.5, 2014, p. 22-26.
36. Zdrehusi C. Elemente de consiliere educațională. Oradea: Editura Universității din Oradea, 2004.
37. Vrasmas E. Consilierea și educația părinților. București: Aramis, 2002. 176 p.
38. Алешина Ю. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. - Москва: Изд-во Класс; 2004. 106 с.
39. Выготский Л. С. Педагогическая психология. -Москва: Изд-во АСТ, 2008. г. 671 с.
40. Карабанова О.А. Психология семейных отношений и основы семейного консультирования. -Москва: Изд-во Гардарики, 2005. 320 с.
41. Кочунас Р. Основы психологического консультирования. -Москва: Изд-во Академический проект, 1999. 240 с.
42. Немов Р.С. Основы психологического консультирования: Учебное пособие для студентов педвузов. -Москва: Изд-во Гуманитарный. ВЛАДОС, 1999. 528 с.
43. Певзнер М.Н., Зайченко О.М. Научно-методическое сопровождение персонала школы: педагогическое консультирование и супервизия: Монография. Великий Новгород: НовГУ им. Ярослава Мудрого; Институт образовательного маркетинга и кадровых ресурсов, 2002. 316 с.
44. Перлз Ф. Гештальт-семинары. -Москва: Изд-во Институт общегуманитарных исследований, 2007. 326 с.
45. Ткаченко А.С. Теория и практика психолого-педагогической помощи детям и подросткам в посткатастрофических условиях. Докторская диссертация Брянск, 1997. 353 с.
46. Фрейд З. Введение в психоанализ. -Москва: Изд-во Наука, 1989. 449 с.
47. Эллис А., Драйден У. Практика рационально-эмоциональной поведенческой терапии. -СПб.: Изд-во Речь, 2002. 352 с.
48. Eysenck H. Personality structure and measurement. London: Routledge & Kegan Paul, 1969. 365 p.
49. Glasser W., Counseling with Choice Theory. Calif.: Brooks/Cole Publishing, 2001 272 p.
50. May R. The art of counseling. New-York: Abingdon-Cokesbury. 1977. 233 p.
51. Skinner B. F. Skinner for the classroom: selected papers. Research Press, 1982. 294 p.
52. Watson J.B. Behaviorism. New-York: Norton, 1997. 251 p.

ADNOTARE

**Pascaru-Goncear Valeria, *Fundamente teoretice și metodologice ale formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți*,
Teză de doctor în pedagogie, Chișinău, 2015**

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 238 de surse, 5 anexe, 140 pagini de text de bază, 17 figuri, 20 tabele. Rezultatele cercetării sunt publicate în 14 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: competență, consiliere, consiliere psihologică, consiliere educațională, consiliere psihopedagogică, competență de consiliere psihopedagogică, abilități și atitudini de consiliere, relație de consiliere, consilier, consiliat.

Domeniul de studiu: Pedagogie universitară.

Scopul cercetării constă în determinarea reperelor teoretice și metodologice ale formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți.

Obiectivele cercetării: analiza evoluției conceptului de consiliere psihopedagogică; determinarea fundamentelor epistemologice ale consilierii psihopedagogice; identificarea aspectelor definitorii ale competenței de consiliere psihopedagogică; determinarea criteriilor, indicatorilor și a nivelului de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenții pedagogi; fundamentarea și elaborarea Modelului pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți, axat pe dimensiunea teoretică și metodologică; validarea experimentală a metodologiei de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți; sistematizarea, analiza și interpretarea rezultatelor cercetării.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării este obiectivată de: actualizarea și extinderea prin dimensiunea multidisciplinară a conceptului de consiliere psihopedagogică care reprezintă un demers educațional-formativ de dezvoltare a personalității prin valorificarea disponibilităților acesteia; fundamentarea teoretică a particularităților competenței de consiliere psihopedagogică; elaborarea Modelului pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenții pedagogi, structurat pe dimensiunea teoretică și metodologică.

Problema științifică soluționată în cercetare constă în elaborarea reperelor teoretice și metodologice de formare a competenței de consiliere psihopedagogică la studenți incluse în Modelul pedagogic, care au contribuit la eficientizarea pregătirii profesionale inițiale a studenților în domeniul educațional, manifestându-se ca factor de asigurare a calității serviciilor educaționale realizate în instituțiile de învățământ.

Semnificația teoretică a cercetării. Cercetarea realizată ne-a permis să demonstrăm complexitatea fenomenului consilierii psihopedagogice; să deducem principiile intenționalității, multidimensionalității, eclectismului și aplicabilității, care au stat la baza elaborării Modelului pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică (CCP); să demonstrăm că Modelul pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică este funcțional în procesul formării profesionale inițiale a viitorilor pedagogi, prin valorificarea complementarității activităților didactice și activităților de autoformare.

Valoarea aplicativă a cercetării. Modelul pedagogic de formare a competenței de consiliere psihopedagogică reprezintă un demers validat prin experiment fiind util pentru eficientizarea activităților instructiv-educative din instituțiile de învățământ și a relației pedagogice profesor-elev. Rezultatele cercetării pot fi de real folos cadrelor didactice, psihopedagogilor, psihologilor școlari din instituțiile de învățământ. Recomandările practice pot fi valorificate în formarea inițială și continuă a cadrelor didactice.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat în baza cercetării experimentale din cadrul Universității de Stat din Moldova; prin comunicări la conferințe științifice naționale și internaționale, publicațiilor științifice, a activităților practice cu studenții pedagogi.

АННОТАЦИЯ

Паскару-Гончар Валерия, Теоретические и методологические основы формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов,

Диссертация на соискание ученой степени доктора педагогических наук, Кишинэу, 2015

Структура диссертации: введение, три главы, основные выводы и рекомендации, библиография из 238 источников, 5 приложений, 140 страниц основного текста, 17 рисунков, 20 таблиц. Результаты исследования опубликованы в 14 научных работах.

Ключевые слова: компетенция, консультирование, психологическое консультирование, психопедагогическое консультирование, компетенция психопедагогического консультирования.

Область исследования относится к педагогике высшего образования.

Цель исследования заключается в выявлении теоретических и методологических основ формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов.

Задачи исследования: анализ эволюции понятия психопедагогического консультирования; определение эпистемологических основ психопедагогического консультирования; выявление ключевых составляющих компетенции психопедагогического консультирования; выявление критериев и показателей уровня сформированности компетенции психопедагогического консультирования у студентов; обоснование и разработка педагогической модели формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов; экспериментальное апробирование методологии формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов; систематизация, анализ и интерпретация результатов исследования.

Научная новизна и оригинальность исследования заключается в: актуализации и полиаспектном рассмотрении понятия психопедагогического консультирования, теоретическом обосновании особенностей компетенции психопедагогического консультирования у студентов; обосновании и разработке педагогической модели формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов в рамках теоретического и методологического подходов.

Научная проблема, решенная в данном исследовании заключается в разработке теоретических и методологических основ формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов включенных в педагогическую модель, что способствовало более эффективной профессиональной подготовке будущих специалистов в области образования, как фактор улучшения образовательных услуг в учебных заведениях.

Теоретическая значимость исследования. Проведенное исследование позволило продемонстрировать комплексность проблемы психопедагогического консультирования; выявить приципы преднамеренности, полиаспектности, эклектичности и примененности, которые послужили основой для разработки педагогической модели формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов (КПК); продемонстрировать что педагогическая модель формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов может быть применена в процессе профессионального формирования будущих педагогов посредством функционального единства образовательной деятельности и самоформирования.

Практическая значимость исследования обусловлена пректированием/ внедрением / экспериментальным обоснованием педагогической модели формирования компетенции психопедагогического консультирования у студентов; предложением методических рекомендаций формирования компетенции психопедагогического консультирования в процессе профессиональной подготовки будущих педагогов.

Внедрение результатов исследования осуществлялась в реальной образовательной практике, они были обсуждены на научных конференциях, а также были представлены в научных публикациях.

ANNOTATION

**Pascaru-Goncear Valeria, *Methodological and theoretical principles/basis of developing competencies of psycho-pedagogical counseling in students*,
Doctoral Thesis in Pedagogy, Chişinău, 2015**

The structure of the thesis: The thesis is divided into introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography containing 238 sources, 5 annexes, 140 pages of basic text, 17 figures, 20 tables. The research results are reflected in 14 scientific publications.

Keywords: competency, counseling, psychological counseling, educational counseling, psycho-pedagogical counseling, competency in psycho-pedagogical counseling, counseling skills and attitudes, counseling relationship, counselor, counselee.

Field of study: University pedagogy.

Research purpose: Defining the methodological and theoretical principles of developing competencies of psycho-pedagogical counseling in students.

Research objectives: analysis of the evolution of the psycho-pedagogical counseling concept; determining the epistemological foundations of psycho-pedagogical counseling; identifying the defining features of psycho-pedagogical counseling; determining the criteria, indicators and the level of psycho-pedagogical counseling competency in pedagogical students; rationale for and development of the Pedagogical Model of developing competencies of psycho-pedagogical counseling in students, centered on the theoretical and methodological aspects; experimental validation of the methodology for developing competencies of psycho-pedagogical counseling in students; systematization, analysis and interpretation of the research results.

Scientific novelty and originality of the research consists in redefining through the multidisciplinary lens the concept of psycho-pedagogical counseling, which is an educational personality development tool enhancing personality traits; theoretical rationale of specific features of psycho-pedagogical counseling; development of the Pedagogical Model of developing competencies of psycho-pedagogical counseling in students, centered on the theoretical and methodological aspects.

The scientific problem solved in research resides in developing the theoretical and methodological principles of developing competencies of student psycho-pedagogical counseling; defining the principles included in the Pedagogical Model that have contributed to a more efficient initial professional development of students in the educational field and ensuring the quality of educational services provided by educational institutions.

Theoretical significance of the research consists in demonstrating the complexity of the psycho-pedagogical counseling phenomenon; deducting the principles of intentionality, multidimensionality, eclecticism and applicability, based on which the Pedagogical Model of developing the psycho-pedagogical competency has been developed; demonstrating the functionality of the Pedagogical Model applied during the initial professional development of future teachers, building on the complementarity of self-development and teaching activities.

Applied value of research focuses on ascertaining that the Pedagogical Model of developing the psycho-pedagogical competency is a valid approach validated by experimental means and useful in increasing the efficiency of educational and instructive in educational institutions and improving the teacher-student relationship. Research results may be of real use to teaching staff, psychology educators, school psychologists from educational institutions. The practical recommendations may be applied in the initial and continuous education of teaching staff.

Implementation of scientific results was conducted based on experimental research at the State University of Moldova and through presentations at national and international scientific conferences, scientific publications and practical activities involving student teachers.

PASCARU-GONCEAR VALERIA

**FUNDAMENTE TEORETICE ȘI METODOLOGICE ALE
FORMĂRII COMPETENȚEI DE CONSILIERE
PSIHOPEDAGOGICĂ LA STUDENȚI**

SPECIALITATEA 533.01 – PEDAGOGIE UNIVERSITARĂ

Autoreferatul tezei de doctor

Aprobat spre tipar: 14.07.2015
Hîrtie offset. Tipar offset.
Coli de tipar.: 1,6

Formatul hîrtiei 60x84 1/16
Tiraj 50 ex.
Comanda nr. 67/15

Centrul Editorial-Poligrafic al Universității de Stat din Moldova
Str. Alexei Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009